

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	12309 Екологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	101 Екологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	12309
Назва ОП	Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Шевчук Наталія Анатоліївна, Соніч Іван Іванович, Коцюба Ірина Григорівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	10.01.2022 р. – 12.01.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/11/Samoocinka-101-Ekologia_bak.pdf
Програма візиту експертної групи	https://nmv.pnu.edu.ua/2022/01/04/%d0%bf%d0%bb%d0%bo%d0%bd-%d0%b4%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%bo%d0%bd%d1%86%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%be%d1%97-%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%b8-%d0%b5%d0%ba%d1%81%d0%bf%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%bd%d0%be%d1%97-54/

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Екологія» бакалаврського рівня, яка реалізується в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» відповідає критеріям акредитації. Аналіз ОП та ознайомлення з освітньою діяльністю ЗВО в цілому дозволив визначити сильні сторони за визначеними у звіті критеріями. ОП узгоджується з місією та стратегією ЗВО. Розроблена та впроваджена в Університеті система забезпечення якості освітньої діяльності сформувала сприятливе освітнє середовище. В ЗВО розроблені чітко виражені та доступні документи, що визначають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. За ОП існує практика виїзних занять-екскурсій на підприємства і організації, які є роботодавцями, та залучення фахівців цих підприємств під час навчального процесу. Врахована можливість формування індивідуальних траєкторій навчання здобувачів освіти, зокрема, через процедуру вибору дисциплін. ЗВО акцентує увагу на поєднанні навчання і досліджень. ЗВО впроваджує новітні прогресивні технології навчання та дієві механізми запобігання академічної недоброчесності, а також сприяє підвищенню професійної майстерності науково-педагогічних працівників. Матеріально-технічне забезпечення повністю відповідає сучасним вимогам та розвивається за рахунок державних та європейських коштів. ОП активно співпрацює з роботодавцями та випускниками. Значна увага приділяється освітньому середовищу та освітній, науковій, організаційній, соціальній, консультативній та інформаційній підтримці здобувачів освіти, а також матеріальним ресурсам. Недоліки стосовно структури та змісту ОП, що частково пов'язані з технічними помилками, потребують розгляду та можуть бути усунуті в найближчий час. Рекомендується звернути увагу на продовження роботи щодо покращення відповідності академічної та/або професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, освітніх компонентів ОП. На нашу думку, ЗВО, в цілому, здатний забезпечити сталість у реалізації ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Мета ОП повністю узгоджується з місією та стратегією ЗВО. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими; щорічно оновлюються та вчасно оприлюднюються на веб-сайті закладу вищої освіти. ОП створена на запит індустріальних партнерів ЗВО (роботодавців), а також за побажанням студентів, які вчилися на суміжних ОП. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. Роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Вся інформація відкрита, знаходиться у вільному доступі на сайті університету.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Продовжити вдосконалення освітньої програми та переглядати її не рідше раз в рік, з огляду на формування індивідуальної освітньої траєкторії, шляхом збільшення кількості аудиторних годин викладання дисциплін студентів; в частині посилення освітніх компонентів екологічної складової професійного спрямування; в частині розширення обсягу та видів практик з метою формування та покращення професійної траєкторії здобувачів. Сприяти залученню більшої кількості студентів до наукової роботи, академічної мобільності, а також додатковому розвитку у студентів соціальних навичок (soft skills). Позитивно в цілому оцінюючи виконання критеріїв, експертна комісія вважає за необхідне надати деякі рекомендації щодо покращення ОП: 1. Як варіант, додатково включити до блоку вільного вибору екологічно освітні компоненти професійного спрямування та залучити до їх викладання роботодавців, з якими кафедра активно співпрацює. 2. Рекомендується продовжити практику своєчасного оприлюднення та оновлення інформації на офіційному сайті університету та випускової кафедри. 3. Переглянути ОП з застосування закордонних практик та практик українських ЗВО, хоча би раз в рік. 4. Ввести практичну підготовку як в аудиторній роботі (проведення тренінгів, майстер-класів), так і позааудиторній (збільшення кількості виїзних занять). 5. Рекомендуємо переглянути освітню програму в частині формування освітніх компонентів, задля для більш ефективного надання відповідних компетентностей, які визначені в стандарті вищої освіти. Більше уваги приділити інформуванню ОП випускаючої кафедри, що дозволить популізувати освітню програму і таким чином збільшити кількість здобувачів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Стратегія розвитку ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” на 2020-2027 рр.” (<https://pnu.edu.ua/стратегія-розвитку-університету/>) включає: модернізацію освіти, розвиток науки та спрямування педагогічного потенціалу на розвиток регіону. Однією із стратегічних цілей ПНУ є розвиток науки та формування сучасного дослідницького університету – центру генерування інноваційних ідей та їх реалізації. Цілями ОП Екологія є підготовка висококваліфікованих і професійних екологів, здатних вирішувати наукові задачі та питання щодо зменшення рівня антропогенного впливу на природне середовище, розробки ефективних природоохоронних заходів, проведення природоохоронної та просвітницької діяльності, а вивчення унікальних природних комплексів (об'єкти світової природної спадщини ЮНЕСКО, території Смарагдової мережі, екосистеми, які охороняються Рамсарською конвенцією тощо) з техногенними природно- територіальними комплексами, які сформувалися під впливом потужних промислових об'єктів, на кшталт Бурштинської ТЕС чи ТзОВ "Оріана-Галев". Виходячи з наведеного, цілі та завдання, що співпадає з місією університету. Унікальність ОП Екологія зумовлена особливостями геосоціосистем Прикарпаття., а саме цей регіон характеризується великою кількістю природно-заповідних територій та рекреаційних ресурсів, які потребують особливого збереження та відтворення. Її галузеве та регіональне спрямування тісно пов'язані з спеціалізацією Карпатського регіону та його екологічними проблемами. Це підтверджено наявністю відповідних обов'язкових та вибіркових ОК (наприклад, "Лісові екосистеми та збалансоване лісокористування", "Заповідна справа та розвиток екомережі", "Охорона і раціональне використання природних ресурсів", "Регіональна екологія", "Інтродукція і акліматизація та ін. Галузевий - "Альтернативна енергетика", "Екологічна безпека", "Економіка природокористування", "Моніторинг довкілля", "Оцінка впливу на довкілля", "Методи вимірювання параметрів навколишнього середовища", "Нормування антропогенного навантаження", "Поводження з відходами" тощо.). Тому підготовка здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти полягає у формуванні компетентностей щодо забезпечення сталого розвитку регіону, впровадження новітніх екобіотехнологій для діагностики забруднень довкілля, використання перспективних засобів утилізації промислових відходів, збереженні біорізноманіття та вирішенні проблем раціонального природокористування (підтверджується інтерв'ю з гарантом ОП, викладацьким складом, роботодавцями). практики викладання дисциплін іноземною мовою, оскільки розуміють її важливість для кар'єрного розвитку. Під час інтерв'ювання керівництво ЗВО продемонструвало підтримку ОПП, а також її важливість для досягнення стратегічних цілей розвитку закладу освіти, особливо пан ректор ЦЕПЕНДА Ігор наголосив на необхідності підтримки екологічної освіти в ЗВО та збереження біорізноманіття на міжнародному рівні, їх значення для регіону та країни загалом.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

З метою виконання цілей і програмних результатів навчання було забезпечено залучення стейкхолдерів та було враховано фокус ОП, згідно позицій і потреб стейкхолдерів передбачено Положенням про Раду стейкхолдерів факультету природничих наук (<https://cutt.ly/5R9NMZO>), що має на меті інтеграцію зацікавлених осіб у систему екоменеджменту. До складу розробників ОП 2019 року спеціальності 101 Екологія включено трьох НПП випускної кафедри та отримані рецензії від стейкхолдерів без зауважень та пропозицій. При формуванні ОП на 2022 рік було враховано пропозиції здобувачів вищої освіти щодо включення дисципліни «Оцінка впливу на довкілля», збільшення кількості кредитів на практику, розширення переліку баз практики, збільшено кількість кредитів на вивчення іноземної мови (Протоколи засідань кафедри біології та екології та інтерв'ю з роботодавцями). Відгуки-рецензії зовнішніх стейкхолдерів представлено на веб-сайті кафедри біології та екології в розділі «Взаємодія зі стейкхолдерами» (<https://kbe.pnu.edu.ua/%d0%b2%d0%b7%d0%b0%d1%94%d0%bc%d0%be%d0%b4%d1%96%d1%8f-%d0%b7%d1%96-%d1%81%d1%82%d0%b5%d0%b9%d0%ba%d1%85%d0%be%d0%b4%d0%b5%d1%80%d0%b0%d0%bc%d0%b8/>). Для врахування позицій та потреб стейкхолдерів проєкт ОП розміщується у веб-каталозі освітніх програм <https://nmv.pnu.edu.ua/proiektu-op/bakalavr/101-%d0%b5%d0%ba%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%8f/>. Університетом проводиться анкетування студентів, випускників та роботодавців <https://cqa.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/149/2021/10/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%D0%B1%D0%Vo%D0%BA%D0%Vo%D0%BB%D0%Vo%D0%B2%D1%80.pdf>. Анкети для здобувачів вищої освіти представлено

в особистих кабінетах студентів. Анкетування здобувачів за ОП проводиться двічі на рік (підтверджено на зустрічі зі студентами).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Встановлено, що цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку: а) спеціальності: зміни екологічного законодавства знайшли відображення у виключенні ОК «Екологічна експертиза» та включенні ОК «Оцінка впливу на довкілля» (ОП 2019 року), доповнення ОП освітніми компонентами, спрямованими на засвоєння засад збереження біорізноманіття та сталого розвитку відповідно вимог національного законодавства та міжнародних зобов'язань України у сфері екології та охорони довкілля «Заповідна справа та розвиток екомережа», «Факторна екологія». Врахування тенденцій розвитку спеціальності знайшло відображення у змістовному оновленні ОК «Систематика й еволюція органічного світу», «Оцінка впливу на довкілля», «Урбоекологія». В подальшому планується оновлення ще ряду ОК (підтверджено на зустрічі з викладацьким складом та аналізі РП дисциплін); б) ринку праці: аналіз звіту про СО, інтерв'ю роботодавців, гаранта та випускників показали, що основним місцем працевлаштування є виконавчі органи влади, об'єкти ПЗФ, місцеве самоврядування та ряд підприємств. Тому в ОП враховано потреби роботодавців, що виражено у збільшенні кількості кредитів на практичну підготовку, місцях проведення виробничої практики, залучення здобувачів вищої освіти до практичної діяльності в рамках участі в громадських акціях та міжнародних проектах. в) врахування галузевого та регіонального контексту підтверджується місцями виробничих практик <https://kbe.pnu.edu.ua/%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0-4/> і полягає у тому, що при роботі за ОП враховується особливість регіону – поєднання значного антропогенного навантаження та рекреаційного і природно-заповідного фокусу регіону, що враховано в ОК29, ОК34, ОК35, ОК45-47. г) досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм: в цілому перелік ОК співпадає з аналогічними ОП в інших вітчизняних університетах, проте відмінності представлені як у списку вибірових компонентів, так і деяких обов'язкових, таких як ОК39, ОК40, ОК36, що пояснюється врахуванням регіонального контексту (підтверджено на зустрічі з гарантом та роботодавцями). У відомостях про самооцінювання вказано, що було враховано досвід Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, Дніпровського національного університету ім. О.Гончара, Національного транспортного університету та Латвійського університету у м. Рига і Ягелонського університету (м. Краків, Польща), де проходили стажування співробітники кафедри, де було використано викладачами при оновленні освітніх компонентів ОК36 (викладач Миленька Мирослава) та ОК7 (викладач Мельниченко Галина), що було підтверджено на зустрічі з викладацьким складом. Отже, було встановлено, що ЗВО враховує тенденції розвитку ринку праці, регіональний контекст та досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Аналіз ОП (затверджена Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол №6 від 29.06.2016 р.), рішенням Вченої Ради ДВНЗ «Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Протокол № 2 від 26.02.2019, введена в дію з 01.09.2019) та НП показали, що освітня програма сформована з урахуванням вимог Стандарту вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня, затвердженого Наказом МОНУ від 04.10.2018 р. № 1076, містить загальні та фахові компетентності, ПРН, форму атестації здобувачів. Матриця відповідності ПРН та компетентностей відображає усі компетентності, які передбачено Стандартом. ПРН за розробленою ОП повністю відповідають вимогам, наведеним у Стандарті ВО. Розробниками ОП включено до програми обов'язкові ОК, які дозволяють досягти результатів навчання (ПРН 01-25), визначених Стандартом. Всі результати навчання забезпечено обов'язковими та доповнені вибіровими освітніми компонентами ОП. Кожен ОК, ВК забезпечує формування мінімум дві загальних та/або фахових компетентностей та включає ПРН, що передбачені чинним Стандартом. В ОП дотримано вимоги Стандарту щодо обсягу кредитів (270 кредитів ЄКТС). Встановлено відповідність заявлених ПРН методам, формам організації навчального процесу та змісту освітніх компонентів, окрім часткової реалізації ПРН10, ПРН12

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: 1. Мета і завдання освітньої програми відповідають місії та стратегії університету. 2. Програма має свій фокус, який визначається орієнтацією на особливості регіону – поєднання інтенсивного антропогенного навантаження з рекреаційними та природно-заповідними функціями. 3. При формуванні ОП враховано тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, які підвищують конкурентоздатність випускників програми. 4. Врахування

галузевого та регіонального контексту, що виявляється у введенні вибіркового освітніх компонентів, підсиленні практичної складової, участі викладачів та студентів у громадській діяльності. Враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Позитивні практики: 1. Залучення стейкхолдерів до формування ОП, до складу розробників якої входять представники роботодавців та здобувачів вищої освіти. 2. Активна міжнародна та внутрішня академічна мобільність науково-педагогічних працівників, що дозволяє використовувати в ОП вітчизняний та іноземний досвід. 3. Активна міжнародна академічна мобільність та практика студентів задовольняє найкраще отримання ПР, що дозволяє використовувати в ОП іноземний досвід.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони та недоліки: Перегляд ОП та НП раз в три роки. Реалізація блоків вибіркової частини навчального плану (вибіркового змісту підготовки за ОП) дозволяє досягати ПРН, що різняться як за змістом і сутністю, так і за рівнем масштабності, проте усі результати відповідають цілям ОП та задокументованим вимогам, висунутим роботодавцями. Зважаючи на той факт, що вибіркова компонента може бути зміненою в процесі реалізації самого вибору, виникає питання щодо можливості досягнення усіх передбачених і рекомендованих стейкхолдерами ПРН. Рекомендовано враховувати той факт, що ПРН, зазначені у СВО, мають бути реалізовані завдяки нормативній частині (обов'язковим компонентам) навчального плану підготовки фахівців. ПРН вибіркової частини змісту ОП, що відображають вимоги роботодавців, доцільно подавати у вигляді переліку професійно-орієнтованих освітніх компонентів для вибору здобувачами освіти з умовою формування блоку дисциплін, вивчення яких дозволить досягнути чітко визначених ПРН.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП має чіткі цілі, що корелюються з місією та стратегією університету; складена у відповідності до СВО за даною спеціальністю, що підтверджене відповідними документами та спілкуванням у фокус-групах. Освітня програма має низку сильних сторін. ОП систематично переглядається із залученням стейкхолдерів освітнього процесу, враховує інтереси зацікавлених сторін, тенденції розвитку ринку праці, спеціальності, галузевий та регіональний контекст, досвід вітчизняних та міжнародних ЗВО. Виявлені певні недоліки, що часткової реалізації програмних результатів навчання (ПРН10, 12), можуть бути враховані при перегляді ОП та усунені в короткі строки, якщо ОП буде переглядатися та оновлюється один раз на рік із залученням стейкхолдерів, а не раз на три роки. ОП загалом відповідає критерію 1, а вказані недоліки не є суттєвими. ЕГ вважає що за даним критерієм доцільно виставити рівень відповідності «В» та виявлена слаба сторона не є суттєвою.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг освітньої програми «Екологія» відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження, а саме вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» і Стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і становить 240 кредитів ЄКТС. Загальний обсяг обов'язкових компонентів складає 180 кредити ЄКТС (75 % від загального обсягу ОП у кредитах ЄКТС), а обсяг вибіркового компонентів – 60 кредитів ЄКТС (25 % від загального обсягу ОП у кредитах ЄКТС). Як пояснив гарант та підтвердили різноманітні фокус групи, загальний обсяг освітньої програми становить 240 год, з яких 60 год. - це дисципліни вибору студента, решту 180 годин включають обов'язкові компоненти (150 год) і дисципліни за вибором ЗВО (30 год.). В ОП прописано 90 годин вільного вибору, але це 60 год вибір студента та 30 годин вибір ЗВО.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП 2019 та ОП 2016 містяться на сайті університету та сайті випускової кафедри <https://kbe.pnu.edu.ua/%d0%be%d1%81%d0%b2%d1%96%d1%82%do%bd%d1%8f->

%do%bf%di%8o%do%be%do%b3%di%8o%do%bo%do%bc%do%bo-3/. Зміст ОП має чітку структуру. ОП містить обов'язкові та вибіркові освітні компоненти обсягом 240 кредитів. Всі ПРН досягаються обов'язковими ОК, а також доповнюються вибірковими компонентами, що відображено у матриці відповідності. В ОП подано загальну інформацію, вказано мету, основні характеристики ОП, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, програмні компетентності та ПРН, ресурсне забезпечення реалізації програми, перелік ОК, структурно-логічну схему, форми атестації. В таблицях 1 і 2 представлено «Матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам ОП» та «Матрицю забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП». ОК в освітній програмі не поділено на змістовні блоки циклів загальної та професійної підготовки. Недоліком є відсутність вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що визначається Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти, Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 № 600. Зі слів завідувача відділу забезпечення якості освіти в університеті є сертифікована система якості освіти, тому цей розділ не передбачено в ОП. В ОП 2019 порівняно з ОП 2016 замінено ОК Екологічна експертиза на Оцінка впливу на довкілля та ОК Середовищезнавство на Систематика й еволюція органічного світу. Такі зміни аргументовано врахуванням змін законодавства, галузевого та регіонального контекстів. Відповідно, на нашу думку, досягнення ПРН_{10,12} є частковим, оскільки лише модуль ОК₃₀ відповідає змісту програмного результату. Інші ОК – 33,36 та 40 згідно зі змістом робочих програм не забезпечують досягнення ПРН_{10,12}. ОК 5 не відповідає заявленим ПРН, які визначені в ОП. Разом з тим ми побачили деякі моменти, які на нашу думку треба удосконалити для того щоб покращити ОП та освітній процес, наприклад ми рекомендуємо переглянути освітню програму в частині формування освітніх компонент, задля для більш ефективного надання відповідних компетентностей, які визначені в стандарті вищої освіти. Більше уваги приділити інформуванню ОП випускаючої кафедри, що дозволить популізувати освітню програму і таким чином збільшити кількість здобувачів..

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

За Стандартом вищої освіти об'єктом предметної області є структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня походження, антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування, що відображено у аналізованій ОП. Освітні компоненти відображають аспекти досліджень в екології, розкривають питання охорони навколишнього середовища, розробки природоохоронних заходів НПП, ведення природоохоронної та просвітницької діяльності. Теоретичний зміст предметної області ОПП – використання понять, концепцій, принципів природничих наук і сучасної екології для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку, розкривається такими ОК 30,33,36 розглядають питання збалансованого природокористування, ОК₄₀ надає знання, уміння та навички щодо оптимізації природокористування. Освітні компоненти та переддипломна практика враховують галузевий та регіональний контексти, орієнтовані на подальшу професійну та наукову кар'єру здобувача. Стандартом передбачено оволодіння сучасними методами та технологіями, що забезпечують ОК та ВК ОП. Освітні компоненти ОП дозволяють досягти програмні результати навчання, і вони відповідають предметній області, яка регламентується в тому числі і галузевими вимогами.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії нормується та регламентується "Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» права на вільний вибір навчальних дисциплін" (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/10/vilnujubir-2.pdf>). Перелік дисциплін вільного вибору для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є у вільному доступі на сайті випускової кафедри біології та екології за посиланням: <https://inlnk.ru/Pmg4vL>. Загальний обсяг вибіркових компонент у ОП та навчальному плані (25%) відповідає Закону України «Про вищу освіту» та вимогам Стандарту вищої освіти України. Ознайомлення студентів з переліком та анотаціями вибіркових навчальних дисциплін здійснює деканат спільно з НПП та лаборантами кафедри до кінця кожного семестру. Здобувачів інформують про особливості формування груп для вивчення вибіркових дисциплін. Процедура вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін відбувається через написання здобувачами відповідних заяв після їх ознайомлення із переліком дисциплін і блоків вибору, які пропонуються. Детально особливості процедури вибору описано у пункті 3.4. згаданого Положення <https://inlnk.ru/Pmg4vL>. Деканат формує наказ зі створення груп для вивчення вибіркових дисциплін. Уточнення складу груп здійснюється деканатами впродовж 1-2-го тижнів навчання. Студент має можливість обрати дисципліни з інших ОП з дотриманням кредитності (п 1.6 Положення про порядок реалізації...). Каталог вибіркових дисциплін щорічно рекомендується кафедрами, методичною комісією спеціальності, навчально-методичною радою факультету та затверджується вченою радою факультету. В каталозі ВК не розділені на цикл загальної та професійної підготовки. Наявність такого поділу, на думку ЕГ, дозволить здобувачам більш раціонально підійти до вибору дисциплін. Опитування студентів та представників студсамоврядування підтвердило, що дисципліни є вибірковими з точки зору здобувача вищої освіти. Процедура вибору є зрозумілою для студентів. Інформація про формування індивідуальної освітньої траєкторії відображена в Індивідуальному навчальному плані студентів, який включає всі обов'язкові навчальні дисципліни і дисципліни вільного вибору, перелік і послідовність вивчення ОК, ВК і проходження практик, обсяг навчального навантаження, види підсумкового контролю. Індивідуальний навчальний план формується особисто кожним здобувачем вищої освіти та затверджується деканом факультету (Положення про

навчання ..." (<https://inlnk.ru/Vo9zm6>). Опитування студентів показало, що чинний перелік вибіркових дисциплін та процедура вибору їх задовольняє. Також здобувачі обирають тему курсових робіт, кваліфікаційних робіт, бази практики із варіантів, запропонованих університетом або здобувачами, з якими укладаються відповідні угоди. Індивідуальна освітня траєкторія також визначається напрямком наукових досліджень студента.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка визначається Положенням про практику https://vvpn.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/128/2018/05/pol_pro.pdf і окреслений у силабусах: <https://kbe.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/36/2021/10/SHEV-%D0%9E%D0%9A41.pdf>; <https://kbe.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/36/2021/10/SHEV-%D0%9E%D0%9A46.pdf>. Підготовка. Для формування практичних компетентностей в ОП 2019 року передбачено практичну підготовку, яка становить 30 кредитів ЄКТС і включає: виробничі (15 кредитів ЄКТС) і навчальні (загально-екологічну і ландшафтно-екологічну) практики (по 3 кредити ЄКТС кожна); підготовку курсової роботи з урбоекології (3 кредити ЄКТС) і курсової роботи за фахом (3 кредити ЄКТС); атестацію (підготовка кваліфікаційної роботи та іспит) (3 кредити ЄКТС). В ОП 2022 року за пропозицією здобувачів вищої освіти збільшено кількість кредитів, що підтверджує цілі освітньої програми – розвиток та формування фахових компетентностей із широким спектром знань у галузі екології для потреб науково-дослідних установ, природоохоронних організацій, адміністрацій на рівні місцевого самоврядування чи неурядових екологічних організацій. Практики включено до ОП як ОК. Методичні матеріали до практики й силабуси є на сайті кафедри <https://kbe.pnu.edu.ua/%d1%81%do%b8%do%bb%do%bo%do%b1%d1%83%d1%81%do%b8-5/>. Для проведення практики здобувачів вищої освіти наявні 9 договорів про співпрацю та проведення практики, які представлено на сайті університету <https://kbe.pnu.edu.ua/%do%bf%d1%80%do%bo%do%ba%d1%82%do%b8%do%ba%do%bo-4/>. Також студенти набувають практичних компетентностей під час практичних занять та виконання кваліфікаційної роботи. Проведення занять стейкхолдерами також сприяє формуванню практичних вмій: за участю представників Карпатського національного природного парку. На зустрічі зі здобувачами вищої освіти було відмічено, що практичних компетентностей вони набувають під час екскурсій на підприємства та організації, а також під час проходження міжнародних практик. Інтерв'ю здобувачів вищої освіти, а також представників роботодавців та випускників показало, що є необхідність у збільшенні практичної підготовки як в аудиторній роботі (проведення тренінгів, майстер-класів), так і позааудиторній (збільшення кількості виїзних занять). Водночас опитування 2020-2021 н.р. показало, що студенти рекомендують розширити перелік баз практик та збільшити кількість кредитів на практичну підготовку, що було враховано в ОП 2022. Участь здобувачів ОП у лісовому таборі у Марамурському гірському природному парку (Румунія) в рамках проекту «Карпатські лісові школи: пілотне співробітництво для збереження природи і екологічної освіти» є гарним прикладом інтернаціоналізації ОП. В результаті проведення бесід із здобувачами встановлено, що їх задоволеність компетентностями, набутими під час практики, має високий рівень, оскільки здобувачі сприймають її, як можливість промодельювати майбутню професійну діяльність.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналізуючи ОП на предмет забезпечення набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок було встановлено наступне. ОП включає достатній перелік освітніх компонентів, що дозволяють отримати програмні компетентності, які можна віднести до soft skills, а саме: комунікативні навички практичного володіння іноземною мовою у діяльності; уміння доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу; уміння ставити і розв'язувати проблеми, приймати рішення щодо обґрунтованого управління ресурсами; робота в команді, особистісний розвиток, організованість, управління часом, ерудованість, креативність. Під час зустрічі з адміністрацією закладу було відмічено, що м'які навички формуються під час роботи студентів у органах студентського самоврядування, профкомі та профорієнтаційної роботи в регіонах. В університеті застосовуються сучасні інноваційні методи навчання, що було підтверджено під час зустрічей та інтерв'юванні студентів, викладачів та роботодавців. Роботодавці, багато з яких є випускниками університету, відзначали, що саме педагогічна складова навчання в ЗВО дозволяє здобувачам вищої освіти краще адаптуватися у професійному середовищі. Рівень викладацької майстерності багатьох викладачів на предмет застосування сучасних методів навчання підтверджується міжнародними дипломами про підвищення кваліфікації. Участь студентів у роботі наукових гуртків "Екологія і еволюція тварин" та "Актуальні проблеми екології, експериментальної біології і заповідної справи" (<https://kbe.pnu.edu.ua/%do%bd%do%bo%do%b2%d1%87%do%bo%do%bb%d1%8c%do%bd%do%be-%do%bc%do%b5%d1%82%do%be%do%b4%do%b8%d1%87%do%bd%do%bo/%do%bd%do%bo%do%b1%83%do%ba%do%be-%do%b2%d1%96-%do%b3%d1%83%d1%80%d1%82%do%ba%do%b8/>) також сприяє розвитку м'яких навичок, таких як здатність працювати в команді, креативність, розвиток абстрактного мислення, критичності та самокритичності, лідерства, оскільки за результатами роботи у наукових гуртках студенти беруть участь у наукових конференціях (у 2020-2021 н.р. – 13 публікацій). Також, у 2019-2021 н.р. студенти та викладачі брали участь у проекті Міністерства молоді та спорту України та Українсько-Польської Ради обміну молоддю - «Науково-просвітницький молодіжний табір «Екокампус Чорногора» (2019 р.) - лісовий табір у Марамурському гірському природному парку (Румунія) в рамках проекту «Карпатські лісові школи: пілотне співробітництво для збереження природи і екологічної освіти».

Отже, соціальні навички формуються під час опанування ОК, участі у заходах студентського самоврядування, участі у громадських заходах, участі у наукових конференціях, конкурсах студентських наукових робіт та роботі наукового

гуртка. Таким чином, ОП та ряд її освітніх компонентів направлені на набуття здобувачами вищої освіти необхідних соціальних навичок (Soft Skills).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП та НП на 2019 н.р. <https://kbe.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/36/2021/10/101-NP-Ekologia-2019-bak.pdf> показав, що обсяг ОП та окремих ОК дозволяють досягти цілей і ПРН. Загальний бюджет навчального часу 240 кредитів ЄКТС (7200 год.), з яких обсяг аудиторних 2108 год. (30,3%), з них 922 год. лекції і 1186 год. практичні і лабораторні заняття. Обсяг самостійної роботи здобувача складає 5092 год. (69,7%). Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) визначено, що кількість годин аудиторних занять в 1 кредиті ЄКТС (денна форма навчання) для ОКР Бакалавр може становити від 50% до 33% залежно від циклу дисциплін і відмічено, що форми й обсяги самостійної роботи регламентуються Положенням. У відомостях про СО та в Положенні про організацію в Розділі 2 п.1 вказано, що при формуванні НП для денної форми навчання обов'язковою умовою є дотримання обсягу самостійної роботи від 1/3 до 2/3 від її загального обсягу. Аналіз НП показав, що ця вимога дотримана не для всіх ОК. Зі слів керівника навчально-методичного відділу в університеті є Положення про організацію освітнього процесу, яким передбачено, що обсяг аудиторного навантаження повинен бути не більше 1/3 (лист МОНУ 1/9-119 від 26.02.2010 року Про Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах, п.9, в якому зазначено, що «Максимальна кількість контактних годин на один кредит становить: для студентів освітнього рівня бакалавр – 10-20 годин). Максимальне тижневе аудиторне навантаження не перевищує 18 годин. Результати самостійної роботи контролюються викладачами на поточному та підсумковому контролі (підтверджено на зустрічах з викладацьким складом та здобувачами). Впроваджене Віртуальне навчальне середовище за допомогою платформи Moodle дозволяє здобувачам ОП самостійно опрацьовувати ОК. Вважають, що графік навчального процесу є зручним, з рівномірним розподілом навантаження 100% опитаних здобувачів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не проводиться, хоча в перспективах розвитку ОП відмічено розвиток підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, яка передбачає здобуття освіти шляхом поєднання навчання студентів у ЗВО з навчанням на робочих місцях. Зустріч зі здобувачами вищої освіти підтвердила позитивність сприйняття дуальної форми освіти. Також в Університеті діє Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (схвалене вченою радою 05.11.2019 року протокол № 9 та введене в дію наказом ректора №766 від 15.11.2019 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0.pdf>.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: 1. Наявність окремих нормативних документів. Каталог вибіркового дисциплін, які розміщено на веб-сайті університету та кафедри. 2. Відповідність ОП діючому з 2018 року Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 101 «Екологія». ОК, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та дозволяють досягти цілей і ПРН, відповідно загальним та фаховим компетентностям. 3. Зміст ОП має чітку структуру та відповідає предметній області спеціальності. Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів у цілому дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання. 4. Структура ОП дозволяє формувати індивідуальну освітню траєкторію, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти 25% навчальних дисциплін. 5. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок шляхом опанування ОК. Позитивні практики: 1. Формування м'яких навичок шляхом участі здобувачів вищої освіти у заходах студентського

самоврядування, роботі профкому студентів та аспірантів, профорієнтаційній роботі, участі у громадських заходах, участі у наукових конференціях, конкурсах студентських наукових робіт та роботі наукового гуртка. 2. Індивідуальна освітня траєкторія формується шляхом вибору дисциплін, які є вибірковими з точки зору здобувачів освіти, процедура вибору розроблена та дотримується, є зрозумілою для студентів. 3. Впроваджене Віртуальне навчальне середовище за допомогою платформи Moodle дозволяє здобувачам ОП самостійно опрацювати ОК. 4. Найважливіша кількість різноманітних баз практики, особливо міжнародних партнерів, що враховують міжнародний, регіональний та галузевий контексти і дають можливість формувати практичні компетенції.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони та недоліки: 1. Відсутність в ОП вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. 2. Деякі освітні компоненти (ОК33, ОК36, ОК40) частково забезпечують досягнення заявлених ПРН. 3. Нечіткість вимог у нормативних документах університету щодо співвідношення часу на самостійну роботу від загального обсягу навчального часу. 4. Оновлення ОП та НП раз в три роки. Рекомендації: 1. Привести структуру ОП у відповідність до нормативних документів. 2. Забезпечити чітку відповідність ОК визначеним у стандарті вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 101 програмним результатам навчання. 3. Поділити освітні компоненти у навчальному плані та на цикли загальної та професійної підготовки. Та зробити більш доступнішим та зрозумілим для студентів (Каталог вибіркових дисциплін) 4. Збільшити практичну підготовку як в аудиторній роботі (проведення тренінгів, майстер-класів), так і позааудиторній (збільшення кількості виїзних занять). 5. У нормативних документах чітко зазначити співвідношення часу на самостійну роботу від загального обсягу навчального часу на першому (бакалаврському) рівні та дотримуватися вимоги у навчальних планах.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура і зміст ОП відповідають вимогам підкритеріїв 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.9. За під критеріями 2.2 та 2.8 визначено певні недоліки, пов'язані з частково невідповідністю окремих ОК певним ПРН та нечіткістю вимог у нормативних документах університету щодо часу на самостійну роботу здобувачів від загального обсягу навчального часу. ОП відповідає нормативним показникам обсягу (у рамках ЄКТС) та спрямована на формування сучасних компетентностей, необхідних у практичній діяльності в сфері екології. Студенти мають можливість обирати дисципліни (формувати власну траєкторію навчання). Зміст ОП має чітку структуру та відповідає предметній області спеціальності. Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів у цілому дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Під час акредитаційної експертизи виявлено окремі недоліки, пов'язані з незбалансованістю ОК в ОП; технічним недоглядом і помилками при оформленні документів. Запропоновані пропозиції щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 2 є досяжними і погодженими з гарантом освітньої програм. На думку ЕГ всі виявлені недоліки є некритичними.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень і оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО <https://admission.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/6/2021/12/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%B%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83-%D0%9F%D0%9D%D0%A3-2022.pdf>. Правила та всі зміни до них щорічно оновлюються та вчасно оприлюднюються на веб-сайті ЗВО. Обмежень, привілеїв та дискримінацій щодо доступу до навчання на ОП експертною групою не виявлено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Для ОП 101 «Екологія» передбачено конкурсні предмети обов'язкові - українська мова (українська мова та література), біологія; на вибір – історія України або математика, або іноземна мова, або географія, або фізика, або хімія. Згідно з Додатком 4 Правил прийому до ПНУ (<https://admission.pnu.edu.ua/wp->

content/uploads/sites/6/2022/01/%Do%94%Do%BE%Do%B4%Do%Bo%D1%82%Do%BE%Do%BA-42-2022.pdf) розподіл вагових коефіцієнтів по конкурсним предметам становить: українська мова та література - 0,3; біологія - 0,4; Історія України, математика, іноземна мова, географія, фізика, хімія - 0,3. Вага атестату про повну загальну освіту - 0. На думку експертів, розподіл вагових коефіцієнтів відповідає нормам Стандарту вищої освіти для даної спеціальності та перелік зазначених дисциплін повністю враховує особливості ОП і формує базову основу для успішного оволодіння здобувачами компетентностями та досягнення ними ПРН, передбачених ОП (у т.ч. для набуття знань та навичок за ОК як циклу загальної, так і фахової екологічної підготовки). У ЗВО за спеціальністю Екологія для РВО Бакалавр середній конкурсний бал 125 у 2021 р. (<https://admission.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/6/2021/12/%Do%9F%D1%80%Do%Bo%Do%B2%Do%B8%Do%BB%Do%Bo-%Do%BF%D1%80%Do%B8%Do%B9%Do%BE%Do%BC%D1%83-%Do%9F%Do%9D%Do%A3-2022.pdf>). Варто зазначити, що у ЗВО також передбачений вступ на навчання за ОП Екологія зі скороченим терміном. У правилах прийому зазначено, що вступ на дану ОП у такому випадку враховує наявність сертифікату ЗНО з української мови літератури (не менше 100 балів) та Історії України (не менше 100 балів), а також згідно з Додатком 2 Правил прийому до ПНУ (<https://admission.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/6/2021/12/%Do%94%Do%BE%Do%B4%Do%Bo%D1%82%Do%BE%Do%BA-2-2022-1.pdf>) складання фахового іспиту, який має на меті перевірити засвоєні компетентності, здобуті на рівні вищої освіти "молодший спеціаліст". На думку експертів, правила прийому на ОП Екологія РВО Бакалавр за скороченою формою навчання повною мірою відповідають вимогам Стандарту ВО за цією спеціальністю та рівнем вищої освіти.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визначення результатів отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, визначені у «Положенні про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та «Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Під час аналізу документів було виявлено їх доступність <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-vyznachennia-akademichnoi-%20riznytsi-ta-perezarahuvannia-navchalnykh-dystsyplin-v-DVNZ-%C2%ABPrykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasyliya-Stefanyka%C2%BB.pdf> та <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu.pdf>. Реалізація академічної мобільності здійснюється за допомогою проектів Erasmus+, «Mobility direct» та програмою академічної мобільності з Університетом Адама Міцкевича в Познані. Всі програми академічної мобільності є програмами які ґрунтуються на основі обміну. Результати навчання в рамках академічного співробітництва з закладами-партнерами визнаються з урахуванням європейської системи трансферу і накопичення кредитів ЄКТС або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків учасників навчального процесу, прийнятої у країні закладу-партнера, якщо там не передбачено використання ЄКТС. У даному ЗВО наявний вступ на скорочену форму навчання за ОП екологія РВО Бакалавр. Згідно зі Стандартом вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія 10 Природничі науки для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, відбувається визнання та перезарахування не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста). Експертами було з'ясовано, що вище описана процедура перезарахування програмних результатів навчання повністю відповідає Стандартам вищої освіти за рівнем вищої освіти для спеціальності Екологія.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У даному ЗВО визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами регулюється Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf. Правила визнання є чіткими та зрозумілими, оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО. Визнання результатів навчання у неформальній освіті здійснюється за заявою здобувача на ім'я декана факультету на підставі сертифіката про проходження неформальної освіти. Зарахування результатів може бути проведено рішенням декана за погодженням із завідувачем кафедри (якщо назви навчальних дисциплін у НП ОПП та сертифікати про неформальну освіту ідентичні або мають незначну стилістичну розбіжність; співпадають загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС), форми підсумкового контролю, компетентності та ПРН). Формування експертної комісії здійснюють лише у випадках, коли назви навчальних дисциплін мають значні відмінності, але співпадають змістова частина та вимоги до знань, умінь та навичок здобувача вищої освіти, компетентності та програмні результати навчання. Експертна предметна комісія формується із завідувача кафедри та науково-педагогічного працівника, який викладає споріднену дисципліну. Практика перезарахування результатів неформальної освіти діє згідно положення.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на ОП зрозумілі та чіткі, доступні для розуміння вступників та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО. Правила прийому на ОП враховують особливості освітньої програми, зокрема це відображено у коефіцієнтах конкурсних предметів сертифікатів ЗНО. Найявна позитивна практика визнання результатів навчання отриманих під час академічної мобільності в рамках проєкту Erasmus+ та «Mobility Direct».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабких сторін не виявлено. Рекомендації: 1. Ввести для викладачів та здобувачів курси з вивчення української мови, на кшталт курсів з вивчення англійської мови, які впроваджені в Університеті. 2. Розробити рейтинги викладачів відокремивши навчально-методичну роботу та публікаційну активність, тобто зробити декілька рейтингів. 3. Розглянути можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою, визнання результатів навчання, отриманих за її межами загалом відповідають визначеному критерію. У ЗВО визначено чіткі правила визнання результатів, отриманих здобувачами, як в процесі мобільної формальної, так і неформальної освіти. Вказані правила є загальнодоступними та зрозумілими студентам. Недоліки відсутні, проте визначені слабкі сторони та надані ЕГ рекомендації дозволяють сформулювати висновок щодо відповідності даного критерію рівню "B". Запланована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз відповідності ОП цілям та ПРН здійснено шляхом аналізу матриці відповідності методів навчання і викладання ПРН, силабусів та робочих програм навчальних дисциплін. Для досягнення ПРН застосовуються форми та методи навчання і викладання, визначені у «Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу» (<http://surl.li/jlbf>), «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів» (<http://surl.li/ggdj>), «Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії» (<http://surl.li/yomt>). В Університеті надається перевага поєднанню традиційних та інноваційних форм і методів навчання для забезпечення освітнього процесу. Є власний Центр дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності (<https://seeq.pnu.edu.ua/>). Викладачі використовують такі платформи як Moodle та Google Classroom у поєднанні з сервісом Google Meet та Zoom. Працює система електронних журналів. Для досягнення ПРН використовують наступні методи і види навчання: лекції, семінари, практичні заняття, лабораторні заняття, курсові роботи, самостійну роботу (підготовка презентацій, проєктів, рефератів), індивідуальні консультації. Форми оцінювання досягнень студентами ПРН включають тестування, письмове та усне опитування, захист практичних робіт, проєктів, реферативних повідомлень. Державна атестація відбувається на підставі публічного захисту кваліфікаційної роботи та складання іспиту (письмова (тестова) й усна складові). Опитування НПП та здобувачів під час онлайн зустрічей підтвердили досягнення заявлених у ОП цілей та ПРН під час дистанційного навчання. Освітній процес за ОП забезпечує академічну свободу: можливість обрання форми навчання, дисциплін вибіркового блоку ОП, участі у формуванні індивідуального навчального плану, академічну мобільність, вибору керівника та тем курсових, атестаційних робіт, місця проходження практики та можливості одночасного навчання за декількома ОП і у декількох ЗВО, що визначено у «Положення про навчання студентів за індивідуальним графіком» (<http://surl.li/bdehj>). У межах ОП студентоцентрований підхід та принципи академічної свободи реалізуються, в тому числі, через вибірку компоненту, яка становить 90 кредитів ЄКТС (37,5%). Каталог вибірових дисциплін представлений на сайті кафедри (<http://surl.li/bdedw>). Здобувачі та представники студентського самоврядування підтвердили, що вони вільні у виборі дисциплін, у висловленні, їх думку та інтереси враховують в початковому процесі та при обговоренні спірних питань. За даною ОП підтримується культура свободи слова, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень та використання їх результатів. Отже, освітній процес відповідає інтересам та потребам здобувачів, форми та методи навчання і викладання сприяють

досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН, всі учасники освітнього процесу дотримуються студентоцентрованого підходу та принципів академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Результати зустрічей зі здобувачами показали, що на початку вивчення дисципліни здобувачам своєчасно та в доступній формі надається чітка інформація щодо цілей, змісту та ПРН навчальної дисципліни, форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень. Інформація щодо контрольних заходів, критеріїв оцінювання результатів навчання розміщена у силабусах та робочих програмах дисциплін. На першому занятті з кожної дисципліни, під час організаційних зборів з кураторами, представниками студентського самоврядування, деканату відбувається інформування здобувачів щодо оцінювання окремих освітніх компонентів ОП. ЕГ під час спілкування зі здобувачами освіти переконалась, що система інформування працює ефективно. На першому занятті викладач пояснює мету, ідею та критерії оцінювання за ОК. Силабуси є на сайті дистанційної освіти та за потреби їх надають викладачі. На думку здобувачів форми контрольних заходів, система отримання балів є зрозумілою та прозорою, оцінювання викладачами здійснюється об'єктивно. Здобувачі отримують від викладачів аргументовані коментарі щодо отриманих оцінок. На сайті кафедри біології та екології розміщено ОП «Екологія» за 2016 рік (<http://surl.li/bdfxu>), за 2019 рік (<http://surl.li/bdgev>). Освітні компоненти (обов'язкові та вибіркові навчальні дисципліни), навчальні плани, порядок та критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонентів містяться в робочих програмах навчальних дисциплін. Під час вибору дисциплін вибіркової компоненти здобувачі мають можливість ознайомитися з силабусом вибіркової дисципліни. Інформаційне забезпечення курсів розміщено на сайті кафедри (<http://surl.li/bdedw>). На сайті факультету наведено графіки навчального процесу (<http://surl.li/bdfxy>) та «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів» (<http://surl.li/ggdj>). Здобувачам вищої освіти за даною ОП відомо про процедури оскарження результатів контрольних заходів, але випадків процедури оскарження результатів не було виявлено. За результатами онлайн зустрічей зі здобувачами освіти зроблено висновок про своєчасність та доступність інформації щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання; ця інформація є цілком зрозумілою для студентів. Для більш зручного представлення інформації про освітній процес та освітні компоненти рекомендуємо реалізувати проект власного кабінету студента.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час реалізації ОП відбувається поєднання навчання і досліджень, а саме, проводяться практичні і лабораторні роботи з фахових дисциплін, які передбачають проведення експериментів, круглих столів, практичних кейсів, тренінгів, тощо. Реалізація поєднання навчання і досліджень забезпечується роботою Науково-дослідного екологічного центру, на базі якого працюють 2 наукових гуртка - «Екологія і еволюція тварин» та «Актуальні проблеми екології, експериментальної біології і заповідної справи». Викладачі проводять наукові дослідження та мають наукові публікації в контексті змісту навчальних дисциплін за освітньою програмою, про що свідчать дані, наведені в табл. 2 відомостей про СО та підтверджено було НПП під час онлайн зустрічі. Так, доцент Черепанин Р.М. при забезпеченні дисципліни «Заповідна справа та розвиток екомережі» використовує результати досліджень проектних робіт пов'язаних з розвитком екомережі Івано-Франківської області та транскордонного співробітництва між заповідними територіями. НПП та здобувачі не обмежені у виборі та методах реалізації власних наукових інтересів. Існує можливість використання матеріально-технічної бази ЗВО та організацій-партнерів для проведення спільних досліджень здобувачів освіти та НПП. Під час онлайн зустрічі з роботодавцями було підтверджено поєднання навчання і досліджень здобувачів освіти при проведенні дослідницьких робіт на базі Управління екології обласної адміністрації Івано-Франківської області; Карпатського національного природного парку; Дністровського басейнового управління водними ресурсами; Галицького національного природного парку; Дністровського регіонального ландшафтного парку; Природного заповідника "Горгани"; Українського науково-дослідного інституту гірського лісівництва імені П.С. Пастернака та ін. Спільно з роботодавцями проводяться обговорення, ознайомлення, екскурсії, конкурси, конференції. Також здобувачі на базі установ роботодавців проходять практику, а викладачі здійснюють наукові дослідження і є науковими кураторами науково-технічних рад національних парків. Викладачі інтегровані в науково-дослідницький процес. В цілому ОП сприяє набуттю теоретичних знань, практичних навичок та забезпечує можливість реалізації здобувачами власного наукового потенціалу. В подальшому рекомендується долучати здобувачів до участі у науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт та грантових програмах.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Гарант ОП та НПП долучаються до оновлення змісту освіти з урахуванням сучасних практик науки і техніки у галузі ОП. Перегляд та оновлення змісту ОП регламентується «Положенням про освітні програми у ДВНЗ ...» (<http://surl.li/bdeln>). Щонайменше один раз на три роки оновлюються ОП з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх компонентів, з урахуванням побажань та зауважень від здобувачів освіти,

роботодавців та інших стейкхолдерів. Під час онлайн візиту НПП проінформували про те, що вони постійно вдосконалюють освітні компоненти програми згідно з вимогами законодавства у сфері екології, вимог стейкхолдерів та з урахуванням сучасних природоохоронних практик. Згідно з «Положенням про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників» (<https://pnu.edu.ua>) НПП мають один раз на п'ять років підвищувати кваліфікацію не менше ніж 180 год., що позитивно сприяє розвитку ОП, оновленню змісту освіти. Набуття та впровадження сучасних практик з екології відбувається через взаємодію зі стейкхолдерами та можливістю проходження стажування або підвищення кваліфікації у різних природоохоронних установах та науково-дослідних організаціях Івано-Франківської області, що було підтверджено при аналізі наданих звітів про підвищення кваліфікації. НПП переглядають і за необхідності коригують та оновлюють програму курсу, тематику лекційних, практичних занять, завдання для самостійної роботи та літературні джерела. Викладачі, які виконують НДР наприклад доц. Шпарик В.Ю., впроваджують результати наукових робіт в курси дисциплін, прикладом є ОК «Заповідна справа та розвиток екологічної мережі», «Охорона і раціональне використання природних ресурсів», «Природоохоронне законодавство та екологічне право». Ознайомлення з робочими програмами освітніх компонентів ОП підтвердило, що НПП здійснюють необхідну роботу з оновлення методичного забезпечення навчального процесу. Разом з цим, в робочих навчальних програмах багатьох навчальних дисциплін необхідно оновити список рекомендованої літератури, та при цьому в перелік включити відповідні наукові роботи викладачів цієї навчальної дисципліни. Під час інтерв'ю роботодавці висловили побажання щодо підвищення практичної спрямованості навчальних дисциплін згідно з сучасними вимогами природоохоронного законодавства та глибшого вивчення здобувачами англійської мови. ЕГ акцентує увагу на важливості участі НПП та здобувачів освіти в міжнародних наукових та освітніх проєктах, а також потребі постійного підвищення рівня володіння іноземною мовою та професійною термінологією.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» визначається «Стратегією інтернаціоналізації на 2020-2025 роки» (<https://ic.pnu.edu.ua>). Університет підтримує тісні зв'язки з багатьма науковими та навчальними закладами світу, зокрема США, КНР, і ЄС. Загалом Університетом підписано угоди про співпрацю з понад 70 закордонними партнерами, зокрема, з Варшавським, Ягеллонським університетами, Гірничометалургійною академією імені Станіслава Сташіца (Польща), Латвійським університетом (м. Рига), Вілонюським університетом (Литва), Сучавським університетом імені Штефана чел Марє (Румунія) тощо (<http://surl.li/bdeqv>). В Університеті діє система академічної мобільності, яка регулюється «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу» (<https://nmv.pnu.edu.ua>). Усі категорії учасників освітнього процесу мають доступ до міжнародних інформаційних ресурсів програм обмінів викладачів та науковців і стипендіальних програм. Під час спілкування з адміністративним персоналом, НПП та здобувачами було встановлено, що вони проінформовані про можливість академічної мобільності, програми міжнародного обміну та участь в міжнародних проєктах. Так, у міжнародних проєктах беруть участь викладачі: Доц. Гнезділова В.І. ERASMUS+ KA2, «Модернізація педагогічної вищої освіти за допомогою інноваційних методів викладання – MoPED»; Доц. Микитин Т.В. - "Персоналізовані підходи до попередження ожиріння і діабету" (спільна операційна програма Румунія - Україна, міжнародний грант); Доц. Черепанин Р.М. - проєктний менеджер та координатор WWF-Україна. ЗВО в рамках європейської програми Еразмус+ KA1 реалізує 9 програм академічної мобільності студентів та викладачів, є доступ до міжнародних інформаційних ресурсів (Scopus, Web of Science та ін.). НПП кафедри беруть участь у міжнародних стажуваннях, наприклад: зав. каф. Миленської М.М. і доц. Случика В.М. у Національному латвійському університеті (м. Рига) і в Університеті Падерборн (Німеччина) у рамках реалізації проєкту ТЕМПУС "Екологічна освіта для Білорусі, Росії та України", доц. Микитин Т.В. на базі Polish Laboratory Animal Science Association (Варшавський університет); доц. Черепанин Р.М. і Заморока А.М. взяли участь у стипендіальній програмі «Фонд королеви Ядвіги» Ягеллонського університету та у проєкті «Collegium Carpathicum» в якості лекторів у Варшавському й Сучавському університетах; доц. Гнезділова В.І., пройшла "Навчання з використанням платформи GO-LAB" (Португалія). Здобувачі ОП брали участь у: проєкті Міністерства молоді та спорту України та Українсько- Польської Ради обміну молоддю - «Науково-просвітницький молодіжний табір «Екокампус Чорногора» (2019 р.); лісовий табір у Марамуреському гірському природному парку (Румунія) в рамках проєкту «Карпатські лісові школи: пілотне співробітництво для збереження природи і екологічної освіти». Здобувачі освіти проходять практику на базі «Гірського природного парку Марамуреш» (Румунія).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами ОП у контексті Критерію 4 є наступне: форми та методи навчання і викладання забезпечують досягнення заявлених у програмах навчальних дисциплін та освітній програмі результатів навчання; відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи; НПП оновлюють зміст освітніх компонентів, включаючи у робочі програми навчальних дисциплін найбільш актуальні та новітні наукові досягнення у галузі екології; участь у міжнародних проєктах викладачів та проходження практики здобувачами на базі «Гірського природного парку Марамуреш» (Румунія)

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендувати долучати здобувачів до участі у науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт та грантових програмах. В робочих навчальних програмах навчальних дисциплін необхідно оновити список рекомендованої літератури та при цьому в перелік включати відповідні наукові роботи викладачів цієї навчальної дисципліни. Розробити механізми стимулювання здобувачів вищої освіти до участі в конкурсах студентських наукових робіт. Розробити та впровадити особистий кабінет здобувача.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на наявність сильних сторін і позитивних практик, а також беручи до уваги, що на ОП, що акредитується, освітня програма розміщена на сайті ЗВО та силабуси, РП освітніх компонент доступні для здобувачів вищої освіти на сайті кафедри. В ОП, силабусах та РП інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання надається в достатньому обсязі. Реалізація освітньої програми забезпечує поєднання навчання і досліджень та формує сприятливе середовище для навчання і наукових досліджень. Експертна група прийшла до висновку, що освітня програма та діяльність за освітньою програмою відповідають вимогам Критерію 4. Визначені слабкі сторони та недоліки суттєво не знижують рівень навчання і викладання за освітньою програмою, а надані експертною групою рекомендації спрямовані на використання позитивних практик та загальне покращення якості освітнього процесу в частині навчання і викладання. .

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Основними нормативними документами, що регламентують форми контрольних заходів (КЗ), засоби діагностики, критерії та процедури оцінювання результатів у межах ОП є: «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу ...» (<http://surl.li/jlbf>) – п. 8; «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів ...» (<http://surl.li/yovg>) п. 5; «Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії ...» (<http://surl.li/bbuhp>); Положення про моніторинг якості знань здобувачів вищої ...» (<http://surl.li/bdetx>) – п. 4, 5, 6, 7, 8.; Методичні рекомендації до написання та захисту дипломної роботи за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (<http://surl.li/bdeus>). Відповідно до зазначених нормативних документів, в яких чітко описано процедуру та форми оцінювання знань, проведення КЗ включають поточний, модульний, семестровий контроль, а також контроль залишкових знань. Періодичність та терміни проведення контрольних заходів визначаються навчальним планом. Контрольні заходи в межах навчальних дисциплін ОП проводяться у таких формах: усне опитування, тестування, захист практичних робіт, лабораторні роботи, індивідуальні завдання, підготовка проекту, реферату, мультимедійної презентації. Інформацію про контрольні заходи та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти представлено узагальнено у всіх силабусах (<http://surl.li/bdfse>) та робочих програмах, доступ до яких було надано ЕГ на Google диску. В силабусі ОК «Хімія з основами біогеохімії» відсутня шкала оцінювання з визначенням балів у національній шкалі та шкалі ЄКТС та незрозуміло визначені критерії оцінювання. В силабусі «Ґрунтознавство» взагалі відсутній пункт оцінювання курсу. В силабусах окремих ОК, наприклад «Моніторинг довкілля», «Техноекологія» та ін в літературі додані QR коди, за якими дуже зручно можна перейти на методичне забезпечення ОК або Google диск з необхідною інформацією по ОК. У ході зустрічей з НПП та здобувачами було встановлено, що інформацію про форми КЗ, критерії оцінювання до здобувачів доводять на першому занятті з кожного ОК. Здобувачі даної ОП проінформували ЕГ, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання є зрозумілими. Форми поточних і підсумкових контрольних заходів, їх різноплановість, змістове наповнення, системність та періодичність застосування дозволяють об'єктивно оцінити ПРН здобувачів вищої освіти за ОП. Силабуси та робочі програми містять критерії та засоби оцінювання, але у той же час було виявлено, що критерії оцінювання відрізняються у багатьох силабусах та робочих програмах ОК, тому рекомендується їх уніфікувати і деталізувати.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

У Стандарті вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти атестація здобувачів освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Реалізація підсумкової

атестації у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» проводиться у формі державного екзамену та захисту кваліфікаційної роботи і завершується присудженням ступеня бакалавра, здійснюється Екзаменаційною комісією, яка сформована на основі «Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії ...» (<http://surl.li/yoni>). Форма атестації здобувачів вищої освіти ОП «Екологія» відповідає вимогам стандарту вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила контрольних заходів і критерії оцінювання навчальних досягнень, а також оскарження результатів контрольних заходів, визначені чітко і зрозуміло та регламентуються «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу» (<http://surl.li/jlbf>), «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти» (<http://surl.li/yovg>), «Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії» (<http://surl.li/bbuhp>). Інформація щодо правил проведення КЗ доводиться до відома здобувачів освіти на перших заняттях з навчальних дисциплін викладачами та кураторами, що було підтверджено на зустрічах з НПП та здобувачами. Інформаційну та консультативну підтримку здобувачів освіти надають представники деканату, куратор та гарант ОП. Об'єктивність та неупередженість викладачів ОП забезпечується системою оцінювання здобувачів вищої освіти, визначеної в «Положення про моніторинг і оцінювання процесів забезпечення якості освіти» (<http://surl.li/voxi>). Інформація щодо КЗ представлена у силабусах які розміщені на сайті кафедри та робочих програмах. Про форми та терміни проведення контрольних заходів інформацію представлено у графіку навчального процесу (<http://surl.li/bdfxy>) та розкладі (<http://surl.li/bdfwj>). Врегулювання конфліктів інтересів регламентується Кодексом честі (<http://surl.li/vown>). Для вирішення конфліктних ситуацій створено постійно діючу комісію з питань етики та академічної доброчесності. У випадку оскарження результатів здобувач має право подати апеляцію, створюється комісія з розгляду апеляції згідно наказу ректора. Студенти можуть оскаржити необ'єктивність викладача, написавши заяву на ім'я декана/ректора, або скористатися «Скриньками довіри», які розташовані в корпусах, що було підтверджено на зустрічах із здобувачами. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів сприяє Студентський сенат, який захищає права та інтереси студентів і діє на підставі «Положення про студентське самоврядування ...» (<http://surl.li/bdgbh>). Здобувачам, які отримали незадовільну оцінку, мають можливість написати вмотивовану заяву на ім'я декана з проханням перескласти іспит чи залік. Під час зустрічей з студентами та студентським самоврядуванням було з'ясовано про можливість повторного проходження поточних контрольних заходів та позитивно оцінена об'єктивність екзаменаторів. Здобувачі освіти під час дистанційного навчання складають екзамени та заліки у формі тестів на платформі дистанційної освіти. Під час роботи ЕГ встановлено, що правила проведення контрольних заходів у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» для всіх учасників освітнього процесу є доступними, чіткими та зрозумілими. Під час зустрічей з учасниками освітнього процесу, ЕГ було підтверджено, що випадків оскарження результатів контрольних заходів, атестації здобувачів та застосування процедур врегулювання конфлікту інтересів за ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика та процедури дотримання академічної доброчесності у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» є чіткими і зрозумілими. Основними документами щодо дотримання академічної доброчесності є: Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/vown>), «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності» (<http://surl.li/azyuu>); «Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів» (<http://surl.li/azyuv>); «Положення про запобігання академічному плагіату» (<http://surl.li/yorx>). Ці документи розміщені на веб-сайті університету у вкладці «Академічна доброчесність». В Університеті постійно проводять опитування здобувачів щодо академічної доброчесності, що було підтверджено під час зустрічі із здобувачами та студентським самоврядуванням. В університеті та на факультеті проводяться семінари з питань академічної доброчесності, що було підтверджено під час зустрічі. За порушення норм академічної доброчесності передбачена відповідальність здобувачів та НПП. На ОП «Екологія» реалізована процедура перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат системами «Plagiat.pl.» та «Unicheck» (<http://surl.li/bewtu>), що було підтверджено на зустрічах із здобувачами та викладачами. В ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» є Комісія з питань етики та академічної доброчесності, яка розглядає заяви про можливі порушення. Результати зустрічей з адміністрацією, НПП, здобувачами освіти та студентським самоврядуванням показали, що у них сформована культура академічної доброчесності і вони дотримуються процедур, які визначені прийнятими документами ЗВО, діє чітка і зрозуміла політика та процедура вирішення конфліктних ситуацій. Випадків академічної недоброчесності здобувачами вищої освіти та НПП на ОП ЕГ не було виявлено. Рекомендується продовжити практику популяризації принципів академічної доброчесності на семінарах, тренінгах, консультаціях та для реалізації перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчально-методичних розробок НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів і критерії оцінювання навчальних здобутків є чіткими та зрозумілими, дозволяють встановити програмні результати навчання здобувачами вищої освіти. Чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Процедура, механізм та політика дотримання академічної доброчесності оприлюднені на сайті ЗВО є чіткими і зрозумілими. В Університеті застосовуються системи «Plagiat.pl.» та «Unicheck» для перевірки письмових робіт на плагіат.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Експертна група рекомендує продовжити практику популяризації академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу; проведення перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів освіти, наукових праць та навчально-методичних розробок НПП з аналізом випадків наявності плагіату та його запобіганням, проведення систематичного опитування здобувачів вищої освіти з метою з'ясування рівня об'єктивності оцінювання та попередження конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими та зрозумілими, дозволяють встановити ПРН. Форма атестації здобувачів вищої освіти ОП «Екологія» відповідає вимогам стандарту вищої освіти. Правила проведення контрольних заходів є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують порядок всіх процедур організації і проведення КЗ. ЗВО підтримує та популяризує академічну доброчесність. Надані рекомендації за даним критерієм є досяжними і можуть бути реалізовані. Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 5, експертна група дійшла висновку, що ОП «Екологія» відповідає рівню В за Критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ провела аналіз відомостей про СО, в т.ч. таблиці 2, матеріалів персональних сторінок НПП, ознайомила з наданими ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» документами та провела інтерв'ювання гаранта ОП, академічного персоналу за ОП та представників структурних підрозділів. В результаті проведеного аналізу наданих матеріалів, а також проведених онлайн зустрічей, виявлено, що всі НПП відповідають ОК, які вони забезпечують. Академічна кваліфікація викладачів підтверджується їх базовою освітою, науковою спеціальністю, вченим званням, а також науковими публікаціями у фахових виданнях, в тому числі у наукометричних базах Scopus/WoS. Наприклад, доц. Миленька М.М. для забезпечення ОК «Урбоекологія», «Біоіндикація» та «Загальна екологія» має фахові публікації та публікації Scopus і Web of Science, приймала участь у науково-дослідних проєктах екологічного спрямування. Доц. Різничук Н.І. для забезпечення ОК «Моніторинг довкілля» має фахові публікації та приймала участь у розробці проєктів про стан навколишнього природного середовища. Доц. Черепанин Р.М. для забезпечення ОК «Заповідна справа та розвиток екомережі» має фахові публікації по тематиці заповідної справи. Під час спілкування з гарантом та НПП ЕГ отримала інформацію, що всі викладачі підтверджують свою академічну кваліфікацію науковими публікаціями, а професійну кваліфікацію – відповідними сертифікатами та свідоцтвами про стажування і підвищення кваліфікації. Навчальний процес за ОП Екологія забезпечують 24 викладач, 10 з яких співробітники випускової кафедри біології та екології, серед яких 1 доктор наук, 9 кандидати наук (<http://surl.li/bdggq>). До робочої групи ОП, що акредитується, включено троє осіб, які підтвердили професійну активність за профілем ОП. Під час спілкування з керівництвом Університету та НПП встановлено, що в Університет механізм та умови конкурсного добору викладачів регламентується «Положенням про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників» (<http://surl.li/ggog>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У наданих ДНВЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» документах зазначено, що процедура проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників формується у відповідності до затвердженого рішенням Вченої ради університету «Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників» (<http://surl.li/ggog>). Конкурсний відбір проводиться шляхом таємного голосування строком до п'яти років відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Статуту університету на засадах відкритості, рівності, прозорості, гласності, незалежності, законності, об'єктивності, колегіальності прийняття рішень, неупередженого ставлення до кандидатів тощо. Організацію конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними контрактів забезпечує конкурсна комісія. Повідомлення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення публікуються на інформаційних ресурсах університету та/або структурного підрозділу (дошки оголошень, офіційного веб-сайту тощо). Кандидатури претендентів попередньо обговорюються на зборах трудового колективу кафедри. Усю необхідну інформацію про перелік документів, наявність вакансій та порядок проведення конкурсного відбору НПП отримують у відділі кадрів. На зустрічах з керівництвом Університету, представниками допоміжних структурних підрозділів, а також НПП, було підтверджено врахування рівня професіоналізму викладачів під час конкурсного відбору. У результаті бесід з НПП виявлено, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими та дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів у відповідності до їх академічної та професійної кваліфікації за дисциплінами ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Документальним підтвердженням співпраці є оформлені договори про співробітництво, а також протоколи засідань кафедри, спільних нарад, під час роботи яких обговорювалися шляхи підвищення якості підготовки здобувачів відповідної ОП. На зустрічі з роботодавцями було підтверджено тісну співпрацю і зацікавленість у випускниках за ОП «Екологія», також було підтверджено залучення до обговорення та внесення змін ОП, організації проведення практик, гостьових лекцій та конференцій. Договори про співпрацю з Дністровським басейновим управлінням водних ресурсів, Українським науково-дослідним інститутом Гірського лісівництва імені П.С. Пастернака, Інститутом фізіології рослин і генетики НАНУ, ПЗ «Горгани». Фактів участі представників роботодавців у реалізації освітнього процесу на постійній основі за ОП не виявлено. Під час проведення бесід з фокус-групами з числа роботодавців виявлено їх бажання та готовність долучатися до організації та реалізації освітнього і наукового процесу за ОП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Професіонали-практики та експерти в галузі екології та представники роботодавців залучаються до аудиторних занять для проведення відкритих лекцій, практичних занять та консультування здобувачів вищої освіти при написанні курсових і кваліфікаційних робіт. Для висвітлення окремих проблем та читання певних лекцій залучалися: начальник відділу економіки природоохоронної діяльності, екологічного моніторингу, зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської ОДА Кульба П.М., директор природного заповідника "Горгани" Петрашук Я.В. та інші. Здобувачі освіти мають можливість в онлайн-форматі брати участь у лекціях і тренінгах, які проводять громадські організації: ГО "Західно-український ресурсний центр", ГО "Всеукраїнська екологічна ліга" та ін. Слід відмітити, що на постійній основі до викладання дисциплін за ОП, що акредитується, представники роботодавців не залучалися. Під час проведення бесіди з представниками роботодавців було підтверджено, що вони надають консультації здобувачам вищої освіти при написанні курсових, кваліфікаційних робіт та під час проходження виробничої практики. На сайті кафедри (<https://usnd.to/JboE>) представлені форми взаємодії зі стейкхолдерами, а також надано результати опитування роботодавців (<https://usnd.to/JboY>). Рекомендується сприяти залученню роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців в галузі екології до проведення аудиторних занять за ОП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Головні критерії оцінки ефективності підвищення рівня кваліфікації та стажування викладачів визначає «Положення про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників» розміщено на сайті університету (<http://surl.li/ggol>). Університет сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями. У ДНВЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» діє «Положення про рейтингове оцінювання ефективності роботи науково-педагогічних працівників» (<http://surl.li/ggol>). Викладачі проходять планові підвищення кваліфікації, стажування,

тренінги тощо. Так, курси підвищення кваліфікації у провідних вітчизняних закладах вищої освіти пройшли: у 2018 р. Різничук Н.І., Шпарик В.Ю., у 2020 р. Гілецький Й.Р., у 2021 р. Миленька М.М., Случик В.М., Белова Н.В., Луцась А.В., Іванишин Н.Я. Міжнародні стажування пройшли доц. Миленька М.М (Національний латвійський університет (м. Рига), Університет Падерборн (Німеччина); доц. Гнезділова В.І. - NUCLIO (м. Кашкайш, Португалія); доц. Микитин Т.В. - на базі Polish Laboratory Animal Science Association (Варшавський університет). Для викладачів доступні онлайн-курси підвищення професійної майстерності на платформах "Coursera", "Prometheus", "Clarivate", а також безкоштовні курси з іноземної мови. Під час спілкування з НПП встановлено, що створена в ДНВЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника система професійного розвитку (підвищення кваліфікації) враховує потреби та інтереси викладачів та відповідно сприяє підвищенню якості викладання освітніх компонентів за ОП. ЕГ рекомендує продовжити роботу в напрямку створення системи внутрішнього стажування для підвищення фахової, методологічної і психологічної підготовки НПП, а також підвищення кваліфікації НПП, як в національних, так і у закордонних науково-дослідних установах, закладах вищої освіти, природоохоронних організаціях тощо.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Сприяння професійному розвитку викладачів ОП реалізується шляхом надання методичної допомоги на кафедрах, проведення практичних семінарів, наукових конференцій, круглих столів, підвищення кваліфікації тощо. Рішенням Вченої ради визначено механізми зменшення навантаження та преміювання НПП за високий рівень результатів наукової роботи, публікацію статей, що входять до міжнародних наукометричних баз даних (Web of Science, Scopus). Це підтверджується «Положення про підтримку наукових і науково-педагогічних працівників університету, які публікують праці, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science» (<http://surl.li/ggol>). Також в університеті існує «Положення про заохочувальні відзнаки» (<https://usnd.to/Jboi>), де працівники, які сумлінно працюють в університеті можуть отримати медаль «За заслуги перед університетом», та відзнака «Подяка ректора», якою нагороджуються працівники, студенти, аспіранти, докторанти. Кожен викладач закріплений за дисциплінами і розвивається згідно його напрямку через наукові публікації, посібники, співпрацю з виробництвом. Преміювання отримують викладачі за високі досягнення при підготовці переможців Міжнародних і Всеукраїнських студентських наукових заходів, за захист дисертаційних робіт. Під час проведення бесід з фокус-групами з числа НПП та адміністративного персоналу виявлено, що НПП проінформовані про можливості заохочення структурних підрозділів Університету й окремих викладачів за продуктивну наукову, навчально-методичну та організаційно-виховну роботу.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Процедури добору викладачів є прозорими та публічними. НПП, які забезпечують реалізацію ОП, відповідають вимогам професійної активності НПП. ОП має розвинуті партнерські відносини з установами і організаціями профільного спрямування. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів. Університет має гарні практики преміювання НПП та стимулює їх до підвищення академічної та професійної кваліфікації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендується: збільшити залучення професіоналів практиків до викладання ОК; поширити практику підвищення кваліфікації та педагогічної майстерності НПП у провідних наукових та освітніх установах і організаціях, у тому числі за кордоном; продовжити формування системи професійного розвитку викладачів як через власні програми підвищення кваліфікації, так і в провідних національних і закордонних науково-дослідних установах, закладах вищої освіти, природоохоронних організаціях тощо.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає переліку дисциплін, що забезпечують досягнення ПРН. Процедури добору викладачів є прозорими та публічними. Розвинені зв'язки з роботодавцями (державними та комерційними структурами, громадськими організаціями). ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів та стимулює розвиток викладацької майстерності. Надані рекомендації за даним критерієм є досяжними за рахунок

зацікавлених стійколдерів і можуть бути реалізовані. Зважаючи на сильні сторони та позитивні практики, а також наведені рекомендації, експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає рівню В за Критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час перегляду відео з матеріально-технічної бази університету було встановлено, що інформація щодо фінансових та матеріально-технічних ресурсів, яка надана ЗВО достовірна. Наявні матеріально-технічні ресурси є сучасними та достатніми для досягнення здобувачами ПРН за ОП. В навчальних аудиторіях, де відбуваються заняття з дисциплін ОП, встановлено мультимедійне обладнання, інтерактивні дошки. Навчальні класи обладнано новою комп'ютерною технікою, на якій встановлено ліцензійне програмне забезпечення. Бібліотечний фонд містить підручники та навчальні посібники, що відповідають профілю ОП Екологія. <http://lib.pnu.edu.ua/>. У навчальному процесі використовуються 5 лекційних аудиторій, які оснащені мультимедійними системами (100% (sad) двома інтерактивними дошками, трьома мультимедійними проекторами, електронним фліпчартом, окулярами віртуальної реальності Oculus Go32Gb у кількості 2 одиниці, графопроектором, телевізором. На кафедрі функціонує науковий Гербарій ПНУ (IF), який включає цінні наукові та навчальні колекції. Гербарій також оснащений морозильною камерою, мікроскопом Bresser Advance ICD 10x-160x.; штативними лупами – 5 шт., гербарними пресами, набором лабораторного приладдя для камеральної обробки та визначення рослин, необхідним витратним матеріалом Також досягнення визначених ОП цілей та ПРН сприяє наявність на кафедрі біології та екології зоологічного музею, що є її науковим і освітнім підрозділом. Зоологічний музей оснащений монокулярними мікроскопами П-11 – 7 шт., штативними лупами – 5 шт., електронною бінокулярною лупою SIGETA Forward 10-500x5 0MrxLCD., ентомологічними коробками, колекцією мікропрепаратів і вологих зоопрепаратів, багатою ентомологічною колекцією (понад 7000 екземплярів), опудалами тварин. Наукові дослідження і лабораторні роботи здобувачі виконують у навчальній лабораторії експериментальної біології та заповідної справи кафедри біології та екології, оснащеної необхідним обладнанням: мікротом парафінових зрізів; вага вологомірна ADS-200; фотоелектроколометр КФК-3 – 2 шт., центрифуга лабораторна ОПн-3МФ; муфельна піч СНОЛ 1,6.2,5/1; мікроскопи бінокулярні XS-5520 – 8 шт; аналізатор іонів AI-123 з комплектом електродів; шафа сушильна ШСС-80 п; термостат сухо-повітряний ТС-80, мікроскоп «Olympus CX41» з програмним забезпеченням; мікроскоп Konys Crystal pro7x-45x; вага електронна лабораторна DNU210; газоаналізатор переносний CO, NO, SO₂, N₂O; мікроскоп П-11 – 8; мікроскопи бінокулярні XS-5520 – 6 шт., лупи штативні – 8 шт. тощо. Лабораторна інфраструктура систематично оновлюється за рахунок наукових проєктів та з кошторису університету. Комп'ютерний клас оснащений 18 комп'ютерами, термін експлуатації яких не перевищує 8 років і спеціалізованим ПЗ (Fragstats, QGIS, Statistica 13, Tоро-L, FORCOME, STELLA). Інфраструктура Університету включає також спортивні зали і майданчики, гуртожитки, їдальні і буфети, медичні пункти і профілакторії тощо.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників до інфраструктури ПНУ та інформаційних ресурсів в межах освітньої програми в навчальний та позанавчальний час здійснюється безоплатно. На території закладу вищої освіти наявний безкоштовний доступ до бездротової мережі інтернет. У викладачів та здобувачів вищої освіти наявний доступ до електронної бібліотеки та електронного репозитарію <http://lib.pnu.edu.ua/>.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. Санітарно-технічний стан приміщень, навчально-лабораторних аудиторій, відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації, в них забезпечується необхідний санітарний та протипожежний режим. Безпечність освітнього середовища ЗВО забезпечена відповідними правилами та інструкціями з охорони праці та техніки безпеки при роботі в аудиторіях, лабораторіях, комп'ютерних класах, гуртожитках, під час проходження практик тощо. За результатами ознайомлення з умовами, які створені для навчання здобувачів вищої освіти було зроблено висновок, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, і дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Навчальні корпуси та гуртожитки відповідають санітарним нормам. Здобувачами було підтверджено проведення інструктажів з безпеки та охорони праці. Функції контролю психічного стану здобувачів вищої освіти покладено на навчально-виробничу лабораторію виховної та психолого-педагогічної роботи в підрозділі якої працює чотири психологи та яка проводить тематичні бесіди, семінари, тренінги і майстер-класи, залучає студентів до волонтерської діяльності. Підрозділ також проводить анонімні психологічні тестування (індивідуальні і групові) які допомагають визначити професійну спрямованість, здібності і обмеження; причини

особистісних чи групових конфліктів, причини можливого незадоволення навчанням в університеті. Кваліфіковані психологи надають допомогу у вирішенні особистісних та навчальних проблем. Також великі соціальну та психологічну підтримку здійснює студентський сенат та профкомітет які в скрутну хвилину можуть надати матеріально-психологічну допомогу студенту за потреби.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою забезпечується роботою адміністрації, структурних підрозділів, деканату та НПП факультету і кафедри. Також, значну роботу щодо підтримки здобувачів вищої освіти на думку студентів і органів їх самоврядування виконують куратори академічних груп і особливо – гарант ОП. В свою чергу, куратори зазначили, що однією із основних задач які вони ставлять перед собою це є аналіз психологічного фону в групі та допомога здобувачам в адаптації у ЗВО. Також здобувачі вищої освіти підтвердили, що служби ЗВО оперативно реагують на звернення студентів та всебічно намагаються надати необхідну їм допомогу. В ЗВО існує система соціально-економічної підтримки (соціальні стипендії, профспілка). Закладом вищої освіти забезпечено освітню підтримку в контексті організації навчання і викладання за ОП Екологія. Зокрема, у відкритому доступі знаходиться інформація про освітньо-професійну програму, навчальний план, силабуси навчальних дисциплін для доступу яких створено спеціалізовані QR коди. Під час аналізу результатів опитування здобувачів освіти експертами було з'ясовано, що відгуки здобувачів стосовно задоволеності рівнем підтримки від ЗВО переважно позитивні. <https://kbe.pnu.edu.ua/%d0%b2%d0%b7%d0%b0%d1%94%d0%bc%d0%be%d0%b4%d1%96%d1%8f-%d0%b7%d1%96-%d1%81%d1%82%d0%b5%d0%b9%d0%ba%d1%85%d0%be%d0%b4%d0%b5%d1%80%d0%b0%d0%bc%d0%b8/> Під час інтерв'ю здобувачі наголосили на тому, що відділи ЗВО надають консультативну та інформаційну підтримку спільноті. Було з'ясовано, що питання освітньої та організаційної підтримки реалізується через роботу наставників академічних груп. Крім того, під час інтерв'ю голова студентського профкомітету зазначив, що організація сприяє відстоюванню інтересів здобувачів; у випадку скрутного становища здобувача. Наявна також позитивна практика винагороджування переможців всеукраїнських олімпіад та конкурсів. Переможці всеукраїнських олімпіад та конкурсів мають змогу отримати стипендію голови ОДА (<http://www.if.gov.ua/files/uploads/867.pdf>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В ПНУ створено нормативні умови для реалізації права на освіту осіб з особливими потребами. Зокрема, затверджено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/порядок-супроводу.pdf>. Інфраструктура закладу пристосовує приміщення для врахування потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/plan-grafik.pdf>. ПНУ має все необхідне обладнання: пандуси, спеціальні туалетні кімнати, двері відповідної ширини, поручні та підіймач. Система дистанційного навчання дозволяє студентам з особливими потребами мати доступ до лекційного матеріалу, методичних видань, проходити тестування та виконувати різноманітні проміжні завдання

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедура врегулювання конфліктних ситуацій пов'язаних з дискримінацією, корупцією та розгляду скарг учасників освітнього процесу, відображена у порядку реагування на випадки конфліктних ситуацій у закладі ВО. Вищезазначене положення стосується можливого розгляду скарг викладачів, питань дискримінації, сексуальних посягань, конфліктів. Для запобігання проявам академічної недоброчесності у ПНУ імені Василя Стефаника впроваджено відповідне Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»: <https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.FR12.pdf>. Саме під час інтерв'ю із здобувачами та допоміжними підрозділами було виявлено, що у ЗВО наявна комісія з етики та доброчесності, проте за час функціонування ОП Екологія звернень до згаданої комісії не надходило. Також у ЗВО функціонує Відділ запобігання та виявлення корупції згідно з положенням про відділ з питань запобігання корупції (<https://pnu.edu.ua/?s=%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B4%D1%96%D0%BB%D0%B7%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%8C%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BF%D1%86%D1%96%D1%97.pdf>). Випадків корупції у ПНУ ім. Василя Стефаника не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: 1. Розроблена та впроваджена в Університеті система забезпечення якості освітньої діяльності сформувала сприятливе освітнє середовище. Позитивні практики: 1. Успішна та ефективна координація роботи між структурними підрозділами Університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: 1. Недостатня інформативність кафедральної веб-сторінки щодо наукової і освітньої діяльності викладачів. Недоліки: 2. Існує необхідність заміни меблів, ремонту деяких приміщень та оновлення технічних засобів. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Збільшити інформативність кафедральної веб-сторінки, розмістивши інформацію щодо наукової і освітньої діяльності викладачів. 2. Приділити увагу вдосконаленню лабораторного обладнання, зокрема екологічного та технологічного спрямування.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічна база, що використовується під час реалізації ОП задовольняє освітні, інформаційні, соціальні потреби учасників освітнього процесу, дозволяє досягти заявлених в ОП програмних результатів навчання. Освітнє середовище є безпечним і комфортним для учасників освітнього процесу. Проте, необхідність врахування рекомендацій ЕГ щодо усунення незначних недоліків дозволяє зробити висновок про відповідність за критерієм 7 рівню "B". Запропонована ЕГ траєкторія вдосконалення ОП є досяжною та адекватною.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Політика щодо процедури розроблення, розгляду, затвердження та перегляду ОП зафіксовано у Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf До періодичного перегляду та оновлення змісту ОП долучаються викладачі кафедри, здобувачі вищої освіти, роботодавці та випускники. Під час перегляду ОП, за побажаннями роботодавців, було внесено таку компоненту як «Оцінка впливу на довкілля», а також збільшено практичну підготовку здобувачів з чотирьох кредитів до шести (<https://usnd.to/JboE>), за побажанням студентів. Під час інтерв'ювання здобувачів освіти, НПП і роботодавців ЕГ отримала інформацію про те, що пропозиції та рекомендації здобувачів розглядаються і враховуються в ОП. Проекти освітніх програм зі змінами оприлюднюються на офіційному сайті університету для громадського обговорення, після чого проходять доопрацювання з урахуванням отриманих пропозицій, зауважень та рекомендацій (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/11/101-OP-Project-Ecologia-2022_-bak.pdf

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Членами експертної групи підтверджено, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості: 1. Анкетування постійне, але двічі на рік за проханням адміністрації проводиться зріз. Щороку проводиться анонімне анкетування, яке є приводом для обговорення на вченій раді. 2. Щороку студенти мають можливість обирати навчальні дисципліни, що було підтверджено на зустрічах зі здобувачами освіти. Також експертній групі було представлено протоколи вибору. 3. Студенти залучені до кафедральних засідань та обговорень на вченій раді факультету. 4. Студенти мають можливість надавати пропозиції та зауваження щодо змісту програм навчальних дисциплін та змісту ОП в усній чи письмовій формі гаранту ОП або завідувачу кафедри. 5. Викладачі та студенти підтвердили врахування результатів анкетувань при застосуванні методів навчання та викладання шляхом

розширення та доповнення переліку вибіркових дисциплін, зміни обсягу певних тем, вибору місць проходження практик. У ході інтерв'ю здобувачі освіти та представники студентського самоврядування підтвердили факт проведення анкетувань, а також їх залучення до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості шляхом участі в засіданнях кафедри, участі в опитуваннях щодо змісту і структури ОП, актуальності і змісту освітніх компонентів тощо. Забезпечення якості навчання у контексті формування ОП здійснюється студентським самоврядуванням завдяки участі його представників у засіданнях науково-методичної комісії зі спеціальності (обговорення та вирішення питань з удосконалення освітнього процесу, внесення пропозицій щодо змісту навчальних дисциплін) і в спільній діяльності з відділом внутрішнього забезпечення якості вищої освіти університету/ Гарант освітньої програми та більшість викладачів мають велику довіру серед здобувачів, тому студенти безпосередньо звертаються до них з пропозиціями щодо покращення ОП та її освітніх компонентів. Таким чином, зроблено висновок, що позиція здобувачів вищої освіти бралася до уваги під час перегляду освітньої програми, і ця практика є для ЗВО базовою, здобувачі вищої освіти в процедурах забезпечення якості освітнього процесу в університеті виступають партнерами.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Всі роботодавці зазначили, що безпосередньо в тій чи іншій мірі беруть участь у оновленні та перегляді ОП, надаючи свої зовнішні рецензії (особливо після проходження практик студентами ОП). Наведена інформація підтверджена під час спілкування з роботодавцями, а також аналізу протоколів засідань випускової кафедри. Також на запит кафедри вони надають рецензії та пропозиції щодо покращення ОП. Співпраця з роботодавцями має постійний і довготривалий характер. На думку роботодавців, запропонована ОП забезпечує сучасну та якісну підготовку екологів. Проте зазначено, що існує необхідність підвищення якості практичної підготовки фахівців, рівня володіння екологічним та природоохоронним законодавством, а також іноземними мовами.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЗВО здійснюється моніторинг працевлаштування випускників шляхом аналізу інформації, наданої випусковими кафедрами, а також новоствореної Асоціації випускників. Цінними є пропозиції працевлаштованих випускників щодо покращення якості ОП та практичної підготовки екологів. Інформація про кар'єрний шлях випускників отримується із соціальних мереж, а також на зустрічах випускників. На сайті кафедри (<https://usnd.to/JboE>) представлені форми взаємодії зі стейкхолдерами, а також надано результати опитування роботодавців (<https://usnd.to/Jboy>). Також у ЗВО створено підрозділ навчальної і виробничої практик та сприяння працевлаштуванню випускників

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час зустрічей було підтверджено факт, що недоліків в реалізації даної ОП не виявлено.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти відсутні, оскільки акредитація первинна. Під час роботи ЕГ пересвідчилася, що гарант ОП, НПП та керівництво відповідних структурних підрозділів планують врахувати висловлені рекомендації під час чергового оновлення ОП та вже почали вносити зміни рекомендації ЕГ в проєкт ОП на 2022 рік

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті університету сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності. Це підтверджується відкритим звітуванням всіх учасників освітнього процесу (студенти, викладачі, роботодавці, адміністрація) щодо власних академічних та наукових досягнень, прозорим розподілом ресурсів між учасниками системи вищої освіти згідно з результатами оцінювання їх досягнень за критеріями. Академічний та адміністративний персонал, роботодавці, здобувачі вищої освіти й органи студентського самоврядування підтвердили свою участь у формуванні заходів щодо удосконалення якості освіти за даною ОП. Університет сприяє

популяризації серед НПП і здобувачів напрямів забезпечення якості освіти, наукових досліджень. Механізм такої участі на даній ОП реалізується через опитування. Спількування зі стейкхолдерами показало, що члени академічної спільноти (студенти, НПП, адміністрація, допоміжний персонал) сприймають політику та процедури забезпечення якості, готові долучитися до удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЗВО дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. В академічній спільноті ЗВО сформовано культуру якості, що сприяє розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Для ефективного врахування інформації щодо пропозицій та зауважень, що надходять на ОП, рекомендується запровадити практику їх систематизації та подальшого інформування стейкхолдерів про результати врахування наданих ними зауважень та пропозицій у ОП. Розширити залучення професіоналів-практиків та екологів, які працюють на промислових підприємствах, а також у сфері екологічного контролю та природоохоронного законодавства. Практикувати залучення випускників до процедури покращення якості екологічної освіти в університеті, зокрема шляхом викладання, проведення профорієнтаційних зустрічей з абітурієнтами, а також студентами, задля підвищення рівня їх мотивації та визначення перспектив подальшого працевлаштування та продовжити залучення до Ярмарку кар'єри. Рекомендується продовжити практику залучення роботодавців та їх матеріально-технічні й інформаційні ресурси для підвищення якості реалізації ОП, оперативного реагування на виявлені недоліки та розробку відповідних коригувальних заходів, активізувати реалізацію національних і міжнародних наукових та освітніх проектів. ЕГ рекомендує запровадити практики проведення тренінгів, семінарів, круглих столів для учасників освітнього процесу з роз'яснення основних принципів академічної доброчесності, а також особливостей функціонування в університеті системи управління якістю вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на позитивні сторони та несуттєві недоліки, які можна усунути шляхом тісної співпраці стейкхолдерів та регулярним анкетуванням здобувачів ВО. Урахування рекомендацій, наданих ЕГ, дозволить удосконалити зворотній зв'язок в системі "внутрішній - зовнішній моніторинг якості". Загалом констатовано відповідність рівню "В" за даним критерієм.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Більшість нормативних документів, що регламентують діяльність ПНУ в цілому та освітню діяльність, зокрема, розроблено ЗВО та оприлюднено на офіційному веб-сайті. Правила і процедури регламентуються наступними документами: - Статут ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" (затверджений у 2019р.) <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/statut.pdf>; Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2020/09/polozhennya2020_org_os_proc_new.pdf, та іншими документами про організацію освітнього процесу, що розміщені на сайті ПНУ ім. Василя Стефаника. Реалізація навчального процесу вищої освіти та обов'язків всіх здобувачів освітнього процесу здійснюється згідно з Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" права на вільний вибір навчальних дисциплін <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2018/04/Polozhenniapro-poriadok-realizatsii-zdobuvachamy-vyshchoiosvityDVNZPrykarpatskyinatsionalnyi-universytet-imeni-V.-Stefanyka.pdf> (затверджено у 2018р.).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На сайті ПНУ імені Василя Стефаника у розділі “Навчальний відділ” містяться Проекти освітніх програм ЗВО <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/10/101-OP-Ekologia-2019-bak.pdf>, що є доступними для розгляду та надання пропозицій зовнішніми та внутрішніми стейкхолдерами. Про обговорення ОП зовнішніми стейкхолдерами свідчить надана інформація під час зустрічей із зацікавленими сторонами. Зі слів гаранта ОП та стейкхолдерів, проекти освітніх програм оприлюднювалися завчасно на офіційному веб-сайті ЗВО з метою одержання зауважень і пропозицій зацікавлених сторін.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті ПНУ ім. Василя Стефаника розміщено повну інформацію про ОП, зокрема проєкт ОПП Екологія (2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/11/101-OP-Project-Ekologia-2022_-bak.pdf. Звіт самооцінювання https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/11/Samoocinka-101-Ekologia_bak.pdf, та інші відомості зокрема серед яких; навчальний план, навчально-методичне забезпечення, ОП минулих років і т.ін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сайт ПНУ є інформативним, має зрозумілий інтерфейс, привабливий дизайн та автоматичну систему перекладу на іноземні мови. Розміщена на сайті інформація систематично оновлюється. На сайті наявні всі необхідні документи щодо цілей, завдань та організації навчального процесу за ОП Екологія за 2019 роки та минулі роки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Недоліки не виявлені. Рекомендації: 1. Ознайомлення з документами Університету ускладнено для здобувачів-іноземців та потенційних вступників-іноземців, оскільки не всі сторінки сайту розкриваються на його англійській версії. 2. Надані пропозиції і/чи зауваження повинні надходити на адресу електронної пошти Гаранта ОП, а також паралельно на адреси начальника випускової кафедри, начальника факультету і уповноваженої особи, яка відповідає за якість освітнього процесу і в обов'язки якої входить контроль врядування пропозицій та зауважень. Додатково розглянути можливість оприлюднення на цій сторінці наданих зауважень та пропозицій та рішення щодо їх врядування.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Права і обов'язки усіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими, висвітлені у відповідних документах, що є у вільному доступі. ЗВО дотримується цих правил під час реалізації процесу освітньої програми. Усі учасники освітнього процесу з ними ознайомлені, доступ до положень в яких зазначено ці правила та процедури у вільному доступі на сайті, а завдяки легкій логістиці сайту їх не важко знайти та ознайомитись новим учасникам освітнього процесу. Офіційний сайт ЗВО містить достовірний та досить інформативний обсяг інформації стосовно діяльності кафедри, діяльності самого університету та багатьох інших його структур. Інформація представлена на сайті є зрозумілою, лаконічною та актуальною для її вивчення заінтересованими сторонами та суспільством. У разі врядування рекомендацій ЕГ щодо забезпечення можливості потенційних вступників зробити виважений вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою, активніше залучати усіх стейкхолдерів до перегляду ОП і своєчасно оприлюднювати проєкт ОП, навчальні плани,

силабуси та робочі програми усіх ОК, включених до ОП, зазначені недоліки не є суттєвими та не впливають на загальну відповідність даного критерію за рівнем "B".

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Коцюба Ірина Григорівна

Члени експертної групи

Шевчук Наталія Анатоліївна

Соніч Іван Іванович